

**Briuselis, 2025 m. liepos 18 d.
(OR. en)**

11792/25

**Tarpinstitucinė byla:
2025/0541 (COD)**

**JAI 1104
FRONT 178
MIGR 268
VISA 111
SIRIS 7
CADREFIN 115
COMIX 228
CODEC 1055
CH
IS
LI
*NO***

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. liepos 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 541 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatoma Sąjungos parama Šengeno erdvei, Europos integruotam sienų valdymui ir bendrai vizų politikai 2028–2034 m.

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 541 final.

Pridedama: COM(2025) 541 final

Briuselis, 2025 07 16
COM(2025) 541 final

2025/0541 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo nustatoma Sąjungos parama Šengeno erdvei, Europos integruotam sienų
valdymui ir bendrai vizų politikai 2028–2034 m.**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pagrindimas ir tikslai

2024–2029 m. Komisijos politinėse gairėse pabrėžiamas poreikis užtikrinti visiškai parengtą ir visapusiškai veiksmingą Šengeno erdvės sistemą be vidaus sienų kontrolės, užtikrinant saugesnes išorės sienas, pirmenybę teikiant saugumui, migracijos valdymui ir veiksmingumui. Šios pastangos grindžiamos Europos integruotu sienų valdymu, užtikrinančiu tarpusavyje susijusių politikos sričių, įskaitant sienų, grąžinimo ir stebėjimo politikos, ir FRONTEX bei nacionalinių institucijų, atsakingų už ES išorės sienų valdymą, veiklos nuoseklumą. Kalbant apie įgyvendinimą, Šengeno erdvės valdymo sistema, paremta Šengeno vertinimais, suteikia politinę ir strateginę Šengeno erdvės plėtojimo kryptį užtikrinant, kad būtų įgyvendinamos pagrindinės iniciatyvos, pavyzdžiui, IT sistemų sąveikumas, ir atitinkamos taisyklės, taip pat kad būtų nustatyti ir ištaisyti sistemingi trūkumai. Taip turėtų būti skatinama tvirta valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų šalių bendra atsakomybė ir tarpusavio pasitikėjimas.

Europos geopolitinės aplinkybės labai pasikeitė ir tai daro didelį poveikį Sąjungos išorės sienų valdymui. Didėjant hibridinėms ir kitoms grėsmėms saugumui, įskaitant naudojimąsi migracija kaip ginklu, dar svarbiau nedelsiant apsaugoti išorės sienas. Tuo tarpu neteisėta migracija tebėra svarbus veiksnys, pabrėžiantis, kad reikia užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis šalimis ir visapusiškus partnerystės ryšius su kilmės ir tranzito šalimis, remiamus pagal Reglamentą (ES) [...] [Globali Europa]. Neteisėtas migrantų gabenimas yra pelninga veikla nusikaltėlių tinklams, ir neteisėtai žmones gabenantys asmenys naudoja sausumos, jūrų ir oro maršrutais, kad palengvintų neteisėtą migraciją tiek į Europos Sąjungą, tiek jos viduje. Ji vis dažniau siejama su sunkiais žmogaus teisių pažeidimais ir mirtimis, ypač įvykstančiomis jūroje. Su neteisėtai žmones gabenančiais asmenimis susijusios migrantų žūtys Viduržemio jūroje rodo, kad kovai su neteisėtu migrantų gabenimu būtina pasinaudoti visais turimais teisiniais, operatyviniais ir administraciniais svertais.

Valstybės narės turi gebėti greitai ir veiksmingai reaguoti į įvykius ir tuo tikslu gauti Sąjungos paramą.

Labai svarbu užtikrinti didelės apimties IT sistemų, būtent Šengeno informacinės sistemos (SIS), Vizų informacinės sistemos (VIS), EURODAC, atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS), Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (EITAS) ir Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (EITAS), taip pat ir jų sąveikumo ir komunikacijos infrastruktūros, plėtojimą ir saugų veikimą bei techninę priežiūrą pagal Sąjungos teisę. Priemone taip pat turėtų būti prisidedama prie veiksmų, kuriais gerinama duomenų kokybė ir informacijos teikimas.

Sąjungos parama taip pat turėtų būti prieinama valstybėms narėms, kad jos įgytų reikiamų ekspertinių žinių ir veiklos pajėgumų, kad galėtų įgyvendinti atitinkamus Prieglobsčio ir migracijos pakto elementus, t. y. Reglamentą (ES) 2024/1356¹ (Tikrinimo reglamentas), kuriuo prisidedama prie veiksmingo sienų valdymo.

¹ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817, (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

Sistemiškai tikrinami ES išorės sienas kertantys tiek ES, tiek ne ES piliečiai. Kadangi tik 2023 m. užregistruota beveik 600 mln. sienos kirtimo atvejų ir numatoma, kad ateinančiais metais sienos kirtimo atvejų skaičius toliau didės, akivaizdu, kad patikrinimai turi būti atliekami greitai ir veiksmingai, pasitelkiant IT sistemas, kartu išlaikant aukštą saugumo lygį, užtikrinant, kad kiekvienas keliautojas būtų patikrintas.

Valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamomis ES agentūromis, įskaitant FRONTEX ir eu-LISA, kurios turėtų teikti stebėjimui ir informuotumui apie padėtį būtinas technines ekspertines žinias ir technologines priemones. Kalbant plačiau, Komisija turėtų įtraukti atitinkamas Sąjungos įstaigas, organus ir agentūras į atitinkamą veiklą, kuria siekiama užtikrinti, kad Sąjungos remiamos priemonės atitiktų atitinkamą Sąjungos *acquis* ir sutartus Sąjungos prioritetus.

Geresnei sienų apsaugai ir migracijos valdymui taip pat labai svarbi tvirta ES vizų politika. Sąjungos parama visų pirma turėtų padėti valstybėms narėms veiksmingiau tvarkyti vizas ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui Sąjungos vizų režimu. Sąjungos parama reikalinga vizų tvarkymo skaitmenizacijai, taip pat konsulinių paslaugų visame pasaulyje ir paslaugų prašytojams aprėpties gerinimui.

Pasiūlymu siekiama atsižvelgti į poreikį numatyti didesnę Sąjungos paramos valdymo lankstumą, įskaitant geresnę orientavimąsi į rezultatus, taip pat didesnę supaprastinimą visiems ją įgyvendinant dalyvaujantiems subjektams. Tam užtikrinamas glaudus papildomumas su pasiūlymu dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, ir įdiegiami nauji taikant pasidalijamąjį, tiesioginį ir netiesioginį valdymą teikiamo ES finansavimo paskirstymo mechanizmai. Kadangi sienų valdymo ir migracijos sritys iššūkiai nuolat kinta, taip pat reikia reaguoti į neatidėliotinus poreikius ir politikos bei Sąjungos prioritetų pokyčius, šalinti Šengeno vertinimais ir FRONTEX pažeidžiamumo tyrimu nustatytus trūkumus ir nukreipti finansavimą į veiksmus, teikiančius didelę Sąjungos pridėtinę vertę, visų pirma naudojant ES priemonę, suteikiančią Sąjungos paramos valdymo lankstumą.

Šiuo pasiūlymu, kartu su pasiūlymu dėl reglamento, kuriuo nustatoma Sąjungos parama prieglobsčiui, migracijai ir integracijai, ir pasiūlymu dėl reglamento, kuriuo nustatoma Sąjungos parama vidaus saugumui, nustatoma konkreti Sąjungos veiksmų Europos integruoto išorės sienų valdymo, gerai veikiančios Šengeno erdvės ir Europos vizų politikos, veiksmingo migracijos srautų valdymo ir vidaus saugumo srityse teisinė sistema. Šie trys reglamentai papildo vienas kitą ir padeda siekti Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, tikslų ir jį papildo.

Siūlomas reglamentas grindžiamas Reglamentu (ES) 2021/1148², kartu atsižvelgiant į naujus politikos pokyčius ir į tai, kad būtina užtikrinti lankstų atsaką į kintančius su Europos integruotu sienų valdymu susijusius iššūkius, įskaitant gerą Šengeno erdvės veikimą ir ES visų politiką.

- **Suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis**

Sąjungos parama Europos integruotam sienų valdymui ir Europos vizų politikai bus teikiama griežtai papildant kitų sričių politiką pagal nacionalinės ir regioninės partnerystės planus, taip skatinant šių politikos sričių sinergiją. Taip pat turi būti siekiama sinergijos ir papildomumo,

² 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriamas sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą.

visų pirma su Šengeno *acquis* ir 2024 m. birželio 11 d. įsigaliojusių teisės aktų rinkiniu, kuriuo grindžiamas Migracijos ir prieglobsčio paktas. Tačiau siekiant intensyvesnės ES politikos dėl Europos integruoto sienų valdymo ir ES vizų politikos reikia imtis su visomis jos priemonėmis, įskaitant atitinkamų Sąjungos decentralizuotų agentūrų veiklą, susijusių veiksmų.

Svarbų ir vis didesnę vaidmenį įgyvendinant vidaus reikalų politiką atlieka šešios decentralizuotos vidaus reikalų agentūros (FRONTEX, Europol, EUSA, eu-LISA, EUDA ir CEPOL). Itin svarbu užtikrinti ES lygmeniu nustatytų politikos strategijų ir decentralizuotų agentūrų operatyvinės veiklos derėjimą, kartu taip pat kuo labiau padidinant decentralizuotoms agentūroms skiriamo ES finansavimo indėlį siekiant ES politikos tikslų. Gali reikėti toliau stiprinti decentralizuotų agentūrų operatyvinį vaidmenį ir atitinkamai padidinti finansavimą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Europos integruotas sienų valdymas ir vizų politika grindžiama sinergija ir derėjimu su atitinkamomis ES politikos sritimis, pavyzdžiui, prieglobsčio ir migracijos, vidaus saugumo ir Sąjungos išorės politikos, kuriomis remiamos trečiosios šalys, visų pirma pagal Reglamentą (ES) [...] [Globali Europa], apimančiomis įvairias sritis, turinčias svarbių sąsajų su vidaus politika, įskaitant sienų valdymą ir vizų politiką. Visų pirma svarbu užtikrinti didesnę suderinamumą su Sąjungos parama bendradarbiavimui sienų valdymo srityje su šalimis partnerėmis pagal priemonę „Globali Europa“, siekiant prisidėti prie koordinuoto, holistinio ir struktūrinio požiūrio, kuo labiau padidinant sinergiją ir taikant būtinus svertus. Atsižvelgiant į tai, parama tarpvalstybiniam bendradarbiavimui pagal priemonę „Globali Europa“ yra ypač svarbi stiprinant sienų valdymą ir dedant pastangas užkirsti kelią neteisėtai migracijai.

Siekiant remti konkurencingumo darbotvarę, taip pat reikėtų svarstyti investicijas, grindžiamas novatoriškais metodais arba naujomis technologijomis, įskaitant priemones, kuriomis siekiama išbandyti ir patvirtinti Sąjungos finansuojamų mokslinių tyrimų projektų rezultatus.

- **Kintamoji geometrija**

Šiuo reglamentu plėtojama Šengeno *acquis*. Todėl, taikant šį reglamentą, Danijai ir Airijai taikomos specialios nuostatos, nustatytos prie ES sutarties ir SESV pridėtuose Protokole Nr. 19 ir Protokole Nr. 22.

Pagal Protokolo Nr. 22 1 ir 2 straipsnius šis reglamentas nėra privalomas ar taikytinas Danijoje. Tačiau pagal Protokolo Nr. 22 4 straipsnį Danija turi nuspręsti, ar įgyvendinti Šengeno *acquis* grindžiamas priemones ir ar jų laikytis. Jei ji nuspręstų tai padaryti, ši priemonė tarp Danijos ir kitų valstybių narių sukurtų tarptautinės teisės įsipareigojimą.

Pagal Protokolo Nr. 19 4 straipsnį Airija gali bet kuriuo metu prašyti dalyvauti įgyvendinant kai kurias arba visas Šengeno *acquis* nuostatas. Nors Airija dalyvauja įgyvendinant tam tikras Šengeno *acquis* dalis, šis reglamentas netaikomas toms Šengeno *acquis* dalims, kurias įgyvendinant Airija dalyvauja. Apie šį reglamentą kaip priemonę, kuria plėtojama Šengeno *acquis*, turi būti pranešta keturioms šalims (Islandijai, Norvegijos Karalystei, Šveicarijos Konfederacijai ir Lichtenšteino Kunigaikštystei), kurios nėra Sąjungos valstybės narės, tačiau pagal su Sąjunga sudarytus asociacijos susitarimus dalyvauja Šengeno erdvėje be vidaus sienų kontrolės. Gavusios pranešimą, keturios Šengeno asocijuotosios šalys turės patvirtinti, kad pritaria reglamento turiniui, ir jį įgyvendinti savo nacionalinėje teisėje. Todėl siūlomos priemonės bus taikomos ir šioms keturioms šalims.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 2 dalį „Sąjunga savo piliečiams siūlo vidaus sienų neturinčią laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje laisvas asmenų judėjimas užtikrinamas kartu taikant atitinkamas išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo, imigracijos ir nusikalstamumo prevencijos bei kovos su juo priemonės“. Šio pasiūlymo teisinis pagrindas – priemonės, nurodytos Sutarties dėl Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalyje ir 79 straipsnio 2 dalies c ir d punktuose.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Valstybės narės pačios savarankiškai negali pasiekti pasiūlymo tikslų, nes problemos yra tarpvalstybinio pobūdžio ir būdingos ne vienai valstybei narei ar valstybių narių grupei. Sąjungos parama sukuria pridėtinę vertę, nes skatinamas bendras požiūris visose valstybėse narėse, įgyvendinant ES *acquis* bei standartus, ir valstybių narių bendradarbiavimas tarpvalstybiniais klausimais.

• Proporcingumo principas

Šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina 1 skirsnyje nurodytiems tikslams pasiekti. Jis patenka į veiksmų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, apibrėžtoje SESV trečiosios dalies V antraštinėje dalyje, taikymo sritį. Tikslai ir atitinkamo lygio Sąjungos parama yra proporcingi priemonės siekiams.

• Priemonės pasirinkimas

Tinkamiausia šio pasiūlymo įgyvendinimo priemonė yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatoma Sąjungos parama sienų valdymui 2028 m. sausio 1 d. – 2034 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu ir papildomas pasiūlymas dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams.

3. RETROSPEKTYVINIO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų retrospektyvinis vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Šiuo metu vykdomo 2014–2020 m. programavimo laikotarpio Vidaus saugumo fondo sienų ir vizų (VSF sienų ir vizų) *ex post* vertinimo preliminarūs rezultatai patvirtina, kad VSF sienų ir vizų priemonė veiksmingai padėjo valstybėms narėms siekti savo tikslų vizų politikos ir išorės sienų valdymo srityse. Nustatytos daugiamečio programavimo ir nacionalinės tinkamumo finansuoti taisyklės padėjo sumažinti administracinę naštą. Administracinę naštą pavyko sumažinti taikant supaprastintą išlaidų apmokėjimą, tačiau jis nebuvo plačiai taikomas. VSF sienų ir vizų priemonės ekonominio efektyvumo ir veiksmingumo lygis buvo nevienodas. VSF sienų ir vizų priemonė buvo suderinta su fondo komponentais ir kitais ES fondais, tačiau būtų buvę galima dar labiau sustiprinti suderinamumą su programa „Europos horizontas“, taip pat su nacionalinėmis programomis ir Sąjungos veiksmams. VSF sienų ir vizų priemonė labai prisidėjo prie ES pridėtinės vertės. *Ex post* vertinime daroma preliminarinė išvada, kad supaprastinus ataskaitų teikimo reikalavimus ir administracinės procedūras galima gerokai padidinti veiksmingumą, nesumažinant kokybės ir įgyvendinimo stebėsenai būtinos kiekybinės informacijos. Toks požiūris turėtų kuo labiau sumažinti administracinę naštą ir

leisti suinteresuotiesiems subjektams sutelkti dėmesį į rezultatų siekimą, o ne į biurokratinius procesus.

Preliminarūs 2021–2027 m. programavimo laikotarpio Sienų valdymo ir vizų priemonės (SVVP) laikotarpio vidurio vertinimo rezultatai patvirtina, kad palyginti su 2014–2020 m. laikotarpiu SVVP stebėsenos ir vertinimo sistema iš esmės pagerėjo. Valstybės narės ir paramos gavėjai atkreipė dėmesį į susirūpinimą dėl administracinės naštos. Vadovaujančiosios institucijos kol kas ribotai naudojosi supaprastintu išlaidų apmokėjimu ir su išlaidomis nesusijusiu finansavimu, kuris galėtų sumažinti administracinę naštą. Teminės priemonės valstybių narių programos ir Komisijos darbo programos buvo suderintos su kitomis nacionalinėmis ir ES finansavimo priemonėmis. Tačiau siekiant padidinti novatoriškų technologinių sprendimų įsisavinimą būtų buvę galima dar labiau padidinti Sąjungos veiksmų ir valstybių narių programų, taip pat programos „Europos horizontas“ suderinamumą. Galiausiai laikantis SVVP buvo skatinamas bendradarbiavimas, užtikrinamas ES standartų laikymasis ir sustiprinta ES kolektyvinio sienų valdymo ir vizų politikos sistema. Suinteresuotieji subjektai ypač palankiai įvertino konkrečius veiksmus dėl jų lankstumo ir papildomo *ad hoc* finansavimo konkrečioms prioritetams. Laikotarpio vidurio vertinime taip pat pabrėžiama, kad svarbu toliau paprastinti finansavimo teikimą ir geriau paaiškinti vadovaujančiosioms institucijoms, kaip veiklos rezultatų peržiūros sistema galima prisidėti prie veiksmingo programų valdymo, neapsiribojant vien tik oficialiomis ataskaitomis, kurių reikalaujama pagal reglamentą.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama iniciatyvą Komisija aktyviai palaikė ryšius su suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma per specialius renginius ir vykdydama viešų konsultacijų veiklą, kaip išsamiai aprašyta atitinkamame pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, aiškinamojo memorandumo skyriuje.

- **Nepriklausomas tyrimas**

Informacija apie Komisijos naudojamą nepriklausomą tyrimą pateikiama atitinkamame pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, aiškinamojo memorandumo skyriuje.

- **Poveikio vertinimas**

Informacija apie Komisijos poveikio vertinimą pateikiama atitinkamame pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, aiškinamojo memorandumo skyriuje.

- **Supaprastinimas**

Tikimasi, kad iniciatyva padės gerokai sumažinti administracinę naštą ir išlaidas, taip pat padidinti Sąjungos paramos įgyvendinimo veiksmingumą (taip pat žr. atitinkamą pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, aiškinamojo memorandumo skyrių).

- **Pagrindinės teisės**

Sąjungos parama bus įgyvendinama laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir teisinės valstybės, apibrėžtos Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 2 straipsnio a punkte, principo (taip pat žr. atitinkamą Komisijos pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo

nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, aiškinamojo memorandumo skirsnį).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Sąjungos paramos tikslų įgyvendinimo 2028–2034 m. orientacinis finansinis paketas yra 15 396 750 000 mlrd. EUR einamosiomis kainomis. Jis turi būti įgyvendinamas laikantis nacionalinės ir regioninės partnerystės planams skirtų horizontaliųjų taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Sąjungos parama pagal šį pasiūlymą bus įgyvendinama valstybėms narėms vykdant pasidalijamąjį valdymą ir Komisijai vykdant tiesioginį ir netiesioginį valdymą. Sąjungos paramos įgyvendinimas bus stebimas naudojant 2028–2034 m. daugiametei finansinei programai taikomą veiklos rezultatų peržiūros sistemą, nustatytą pasiūlyme dėl Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatoma biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistema ir kitos horizontaliosios Sąjungos programų ir veiklos taisyklės.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomo reglamento 1 straipsnyje apibrėžiama Sąjungos paramos integruotam sienų valdymui ir ES vizų politikai 2028 m. sausio 1 d. – 2034 m. gruodžio 31 d. taikymo sritis. Šiuo tikslu 2 straipsnyje pateikiamos esminės apibrėžtys, o tikslai apibrėžti 3 straipsnyje, atsižvelgiant į Sąjungos paramą, kuri bus teikiama pagal Reglamentu (ES) [...] nustatyto Europos klestėjimo ir saugumo fondo ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams horizontaliąsias taisykles.

Pasiūlymo 4 straipsnyje išdėstytos Sąjungos paramos finansavimo nuostatos, 5 straipsnyje – nuostatos dėl Šengeno asocijuotųjų šalių ir 6 straipsnyje – nuostatos dėl specialios tranzito programos veikimo Lietuvoje įgyvendinimo.

Siūlomo reglamento 7 straipsnyje taip pat nustatytos Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos veiklos išlaidoms padengti skirtų išteklių biudžeto tvarkymo taisyklės pagal Reglamentą (ES) 2018/1240, o 8 straipsnyje – valstybių narių finansinių įnašų, skirtų 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1351³ nustatyto metinio solidarumo rezervo tikslais, biudžeto tvarkymo taisyklės.

9 straipsnyje išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos. Siūlomo reglamento įsigaliojimo data ir tai, kad reglamentas pagal Sutartis bus privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse nuo 2028 m. sausio 1 d., nustatyta 10 straipsnyje.

³ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1351 dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1147 ir (ES) 2021/1060 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 (OL L, 2024/1351, 2024 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma Sąjungos parama Šengeno erdvei, Europos integruotam sienų valdymui ir bendrai vizų politikai 2028–2034 m.

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalį ir 79 straipsnio 2 dalies c ir d punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁵,

kadangi:

- (1) Sąjungos tikslo sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 67 straipsnio 1 dalį turėtų būti siekiama teikiant Sąjungos paramą Sąjungos bendros išorės sienų kontrolės politikos plėtojimui, įskaitant bendrą vizų politiką pagal SESV 77 straipsnio 2 dalies a punktą;
- (2) siekiant užtikrinti veiksmingą ir efektyvų Šengeno erdvės be vidaus sienų veikimą, Šengeno erdvės vientisumą ir atsparumą itin svarbi tvirta valdymo sistema, veiksmingas Europos integruotas sienų valdymas, kurį įgyvendina Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1896⁶ įsteigtos Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, ir ES vizų politika;
- (3) todėl Sąjungos parama turėtų būti teikiama valstybių narių pastangoms apsaugoti Sąjungos išorės sienas, pažaboti neteisėtą sienos kirtimą ir neteisėtą judėjimą tarp valstybių narių, taip pat modernizuoti ir gerinti bendrą vizų tvarkymo veiksmingumą ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui Sąjungos vizų režimu. Ši Sąjungos parama turi būti teikiama pagal Reglamentu (ES) [...] nustatyto Europos klestėjimo ir saugumo fondo ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams horizontaliąsias taisykles;
- (4) Sąjungos parama taip pat turėtų būti teikiama veiksmingam Šengeno sistemos įgyvendinimui, taikymui ir plėtojimui Europos ir nacionaliniu lygmenimis, be kita ko, stiprinant nacionalinį Šengeno erdvės valdymą, apimančią veiksmingas koordinavimo

⁴ OL C, , p. . .

⁵ Europos Parlamento pozicija ir Tarybos pozicija.

⁶ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

struktūras ir strateginius procesus, kurie yra itin svarbūs geram Šengeno erdvės veikimui;

- (5) šiuo reglamentu nustatomi Sąjungos paramos gerai veikiančiai Šengeno erdvei be vidaus sienų kontrolės, įskaitant Europos integruotą sienų valdymą, įskaitant paramą Šengeno erdvės veikimui, ir Europos vizų politikai (toliau – Sąjungos parama) tikslai. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų nacionalinės ir regioninės partnerystės planuose būtų siekiama kiekvieno iš šiame reglamente nustatytų tikslų;
- (6) pagal Lietuvos stojimo į ES aktą reglamentu taip pat atsižvelgiama į poreikį padėti Lietuvai valdyti asmenų tranzitą tarp Kaliningrado srities ir kitų Rusijos Federacijos dalių;
- (7) kiekvienai valstybei narei skirtinas sumas Komisija turėtų nustatyti pagal paskirstymo metodiką, nustatytą Reglamente (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, priimdama vieną įgyvendinimo sprendimą. Tas sprendimas paprastai taip pat turėtų apimti sumas pagal Reglamentą (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, Reglamentą (ES) [...], kuriuo nustatoma Sąjungos parama prieglobsčiui, migracijai ir integracijai, ir Reglamentą (ES) [...], kuriuo nustatoma Sąjungos parama vidaus saugumui;
- (8) Sąjungos parama turėtų būti grindžiama ankstesnių programavimo laikotarpių rezultatais ir investicijomis: i) Išorės sienų fondu 2007–2013 m. laikotarpiui, įsteigtu Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 574/2007/EB⁷; ii) kaip Vidaus saugumo fondo dalis 2014–2020 m. laikotarpiui Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 515/2014⁸ nustatyta išorės sienų ir vizų priemonė; ir iii) į Integruoto sienų valdymo fondą 2021–2027 m. laikotarpiui įtraukta sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, sukurta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2021/1148⁹;
- (9) kintant pasaulinei padėčiai ir didėjant nestabilumui, Sąjunga ir jos valstybės narės turi derinti savo išteklius, kad veiksmingai apsaugotų Sąjungos išorės sienas, be kita ko, spręsdamos neteisėtos migracijos, neteisėto migrantų gabenimo, prekybos žmonėmis problemas ir reaguodamos į valstybės subjektus, kurie dirbtinai kuria neteisėtą migraciją ir sudaro jai palankesnes sąlygas, naudoja migracijos srautus kaip priemonę politiniais tikslais ir hibridinio karo taktiką, pavyzdžiui, naudoja migraciją kaip ginklą¹⁰, siekdami destabilizuoti Europos Sąjungą ir jos valstybes nares. Siekiant solidarumo visoje Šengeno erdvėje ir atsižvelgiant į bendrą atsakomybę už Sąjungos išorės sienų apsaugą, valstybės narės nacionalinės ir regioninės partnerystės plane turėtų būti tinkamai sprendžiamos nustatytos problemos, visų pirma susijusios su

⁷ OL L 144, 2007 6 6, p. 22.

⁸ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 143, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/515/oj>).

⁹ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriamas sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą, (OL L 251, 2021 7 15, p. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1148/oj>).

¹⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl kovos su hibridinėmis grėsmėmis, kylančiomis naudojant migraciją kaip ginklą, ir saugumo prie ES išorės sienų stiprinimo (COM(2024) 570 final, 2024 12 11).

Europos integruoto sienų valdymo strategija, Europos vizų politikos strategija ir naujasis Šengeno IT struktūra, grindžiama didelės apimties informacinių technologijų (IT) sistemomis, naudojamomis išorės sienoms ir saugumo valdymui, taip pat tų sistemų sąveikumu. Be to, remiant sienų kontrolės misiją, turėtų būti apsvarstyta galimybė diegti technologijas ir skaitmeninius sprendimus;

- (10) Sąjungos parama turėtų padėti užtikrinti Sąjungos vidaus ir išorės politikos tarpusavio nuoseklumą, darną, sinergiją ir papildomumą. Reikia didesnio migracijos, prieglobsčio, grąžinimo ir išorės politikos suderinamumo ir svarbu užtikrinti, kad Sąjungos išorės pagalba ir Sąjungos parama pagal šį reglamentą būtų prisidedama prie koordinuoto, holistinio ir struktūrinio požiūrio į migraciją, kuo labiau padidinant sinergiją ir didinant svertą poveikį. Sąjungos parama pagal šį reglamentą taip pat tinkamai pagrįstais atvejais gali apimti paramą atitinkamiems ES delegacijų ištekliams ir būti valstybių narių ir Komisijos tarpusavyje koordinuojama programavimo ir įgyvendinimo etapais;
- (11) Europa turi apsaugoti savo saugumo interesus nuo tiekėjų, kurie dėl galimo trečiųjų šalių kišimosi ir jų taikomos kibernetinio saugumo praktikos galėtų kelti nuolatinę saugumo riziką. Todėl būtina sumažinti išliekančios priklausomybės nuo didelės rizikos tiekėjų vidaus rinkoje riziką, nes jie gali daryti didelį neigiamą poveikį naudotojų, bendrovių ir institucijų visoje ES ir ES ypatingos svarbos infrastruktūros saugumui, duomenų ir paslaugų vientisumui ir paslaugų prieinamumui. Šis priklausomybės nutraukimas turėtų būti grindžiamas proporcingu rizikos vertinimu ir susijusiomis rizikos mažinimo priemonėmis, kaip apibrėžta Sąjungos politikoje ir teisės aktuose;
- (12) kadangi sienų valdymo ir vizų politikos iššūkiai nuolat kinta, Sąjungos paramos paskirstymą reikia pritaikyti atsižvelgiant į prioritetų išorės sienų valdymo ir vizų politikos pokyčius, įskaitant tuos, kuriuos lėmė didesnis spaudimas prie sienų, ir poreikį finansavimą nukreipti prioritetams, turintiems didžiausią Sąjungos pridėtinę vertę. Siekiant reaguoti į neatidėliotinus poreikius ir politikos bei Sąjungos prioritetų pokyčius ir nukreipti finansavimą į didelės Sąjungos pridėtinės vertės veiksmus, dalis Sąjungos paramos turėtų būti įgyvendinama taikant tiesioginį, pasidalijamąjį ir netiesioginį valdymą ir naudojant ES priemonę, nustatytą pagal Reglamentą (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams. ES priemonė suteikia lankstumo valdant Sąjungos paramą, o pasidalijamojo valdymo atveju ji turėtų būti įgyvendinama pagal valstybių narių nacionalinės ir regioninės partnerystės planus;
- (13) Komisija ir valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įgyvendinant priemones arba siekiant įveikti su migracijos valdymu, sienų kontrole ir valdymu ir vidaus saugumu susijusius iššūkius būtų atsižvelgiama į Sąjungos įstaigų, organų ir agentūrų žinias bei patirtį. Siekdama užtikrinti, kad Sąjungos parama remiamos priemonės atitiktų atitinkamą Sąjungos *acquis* ir sutartus Sąjungos prioritetus, kai tinkama, Komisija taip pat turėtų galėti į veiklą įtraukti atitinkamas Sąjungos įstaigas, organus ir agentūras;
- (14) Sąjungos parama turėtų būti naudojama su išorės sienų kontrole susijusioms priemonėms, kurių imamasi valstybių, taikančių Šengeno *acquis*, teritorijoje įgyvendinant Europos integruotą sienų valdymą, kuriomis būtų gerinamas bendras Šengeno erdvės veikimas. Siekiant nustatyti su Šengeno *acquis* įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu susijusių šalių dalyvavimo teikiant Sąjungos paramą pobūdį ir

būdus, turėtų būti sudaryti papildomi Sąjungos ir tų šalių susitarimai, laikantis atitinkamų šių šalių ir Sąjungos asociacijos susitarimų susijusių sąlygų;

- (15) Sąjungos parama turėtų būti toliau prisidedama prie Šengeno erdvės įgyvendinimo, plėtojimo ir valdymo, kad būtų skatinama erdvė be vidaus sienų kontrolės. Ja toliau turėtų būti remiamos su išorės sienų kontrole susijusios priemonės, kurių imamasi valstybių, taikančių Šengeno *acquis*, teritorijoje įgyvendinant Europos integruotą sienų valdymą, kuriomis būtų gerinamas bendras Šengeno erdvės veikimas;
- (16) Sąjungos parama turėtų padėti modernizuoti ir didinti vizų tvarkymo veiksmingumą, t. y. nustatyti ir įvertinti saugumo ir neteisėtos migracijos riziką, užtikrinant veiksmingą Vizų kodekso įgyvendinimą. Visų pirma Sąjungos parama turėtų būti naudojama vizų tvarkymo skaitmenizacijai, siekiant prašymus išduoti vizą pateikiančių asmenų ir konsulatų naudai užtikrinti greitas, saugias ir klientams palankias vizų išdavimo procedūras. Sąjungos parama taip pat turėtų padėti gerinti paslaugas prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims, be kita ko, užtikrinant geresnę konsulinį paslaugų aprėptį visame pasaulyje;
- (17) įgyvendindamos Sąjungos paramą valstybės narės gali remtis partnerystės principu, kad užtikrintų valdymo metodo tęstinumą;
- (18) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1240¹¹ 86 straipsnį Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) veiklos išlaidos turėtų būti padengiamos iš pajamų, gautų iš kelionės leidimo mokesčių. Šiame reglamente turėtų būti nustatytos taisyklės, pagal kurias valstybės narės būtų suteikta galimybė naudotis savo atitinkama ETIAS mokesčių dalimi jų atitinkamoms veiklos išlaidoms padengti, įskaitant sąlygas tais atvejais, kai jų bendros veiklos išlaidos konkrečiais metais viršija turimas ETIAS pajamas;
- (19) atsižvelgiant į tai, kad migracijos spaudimą patiriančios valstybės narės turėtų galėti pasikliauti Sąjungos parama, šiame reglamente turėtų būti nustatytos taisyklės, kad remiamosioms valstybės narės būtų suteikta atitinkama finansinių įnašų, įtrauktų į Reglamentu (ES) 2024/1351¹² sukurtą metinį solidarumo rezervą, dalis;
- (20) visi veiksmai, remiami teikiant Sąjungos paramą pagal šį reglamentą, turėtų būti įgyvendinami laikantis Sąjungos *acquis* ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių ir principų ir turėtų atitikti Sąjungos ir valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus pagal tarptautinius dokumentus, kurių šalys jos yra;
- (21) pagal 2003 m. Stojimo akto Protokolą Nr. 5 dėl asmenų sausumos tranzito tarp Kaliningrado srities ir kitų Rusijos Federacijos dalių¹³ Sąjunga padeda Lietuvai valdyti asmenų tranzitą tarp Kaliningrado srities ir kitų Rusijos Federacijos dalių ir visų pirma padengia visas papildomas išlaidas, patirtas įgyvendinant konkrečias tokį tranzitą

¹¹ 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukuriamas Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 ir (ES) 2017/2226, (OL L 236, 2018 9 19, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

¹² 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1351 dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1147 ir (ES) 2021/1060 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 (OL L, 2024/1351, 2024 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

¹³ Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 236, 2003 9 23, p. 955, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_10/sign).

numatančios *acquis* nuostatas. Todėl šiame reglamente turėtų būti nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 693/2003¹⁴ nustatytos finansinės paramos specialiai tranzito programai taisyklės;

- (22) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*,¹⁵ kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB¹⁶ 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytą sritį;
- (23) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁷, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytas sritis, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB 3 straipsniu¹⁸;
- (24) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁹, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytas sritis, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES 3 straipsniu²⁰;
- (25) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to Protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turėtų nuspręsti, ar šį reglamentą įtrauks į savo nacionalinę teisę;

¹⁴ 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003, nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąjį vadovą (OL L 99, 2003 4 17, p. 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/693/oj>).

¹⁵ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

¹⁶ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

¹⁷ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

¹⁸ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

¹⁹ OL L 160, 2011 6 18, p. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj>.

²⁰ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu, (OL L 160, 2011 6 18, p. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

- (26) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB²¹. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomi Sąjungos paramos Europos integruotam sienų valdymui ir Europos vizų politikai 2028 m. sausio 1 d. – 2034 m. gruodžio 31 d. tikslai ir finansavimas. Sąjungos parama prisidedama prie Šengeno erdvės veikimo, veiksmingo išorės sienų valdymo ir vizų politikos veiksmingumo, be kita ko, teikiant paramą atitinkamų Migracijos ir prieglobsčio pakto elementų įgyvendinimui, stiprinimui ir plėtojimui, taip pat prie aukšto lygio vidaus saugumo Sąjungoje, išsaugant, kad nebūtų jokios asmenų kontrolės jiems kertant vidaus sienas.

Ši Sąjungos parama teikiama pagal Reglamentu (ES) [...] nustatyto Europos klestėjimo ir saugumo fondo ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams horizontaliąsias taisykles.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) sienos perėjimo punktas – sienos perėjimo punktas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/399²² 2 straipsnio 8 punkte;
- (2) Europos integruotas sienų valdymas – Europos integruotas sienų valdymas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/1896²³ 3 straipsnyje;
- (3) išorės sienos – išorės sienos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/399²⁴ 2 straipsnio 2 punkte, ir vidaus sienos, kurių kontrolė dar nepanaikinta;
- (4) išorės sienos ruožas – išorės sienos ruožas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/1896²⁵ 2 straipsnio 11 punkte;
- (5) vidaus sienos, kurių kontrolė dar nepanaikinta, –

²¹ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

²² 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija), OL L 77, 2016 3 23, p. 1–52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

²³ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1–131).

²⁴ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija), OL L 77, 2016 3 23, p. 1–52).

²⁵ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1–131).

- a) bendra valstybės narės, taikančios visą Šengeno *acquis*, ir valstybės narės, kuri privalo taikyti visą Šengeno *acquis* pagal savo stojimo aktą, bet kuriai dar neįsigaliojo atitinkamas Tarybos sprendimas, kuriuo jai leidžiama taikyti visą *acquis*, siena;
 - b) bendra dviejų valstybių narių, kurios privalo taikyti visą Šengeno *acquis* pagal savo stojimo aktus, bet kurioms dar neįsigaliojo Tarybos sprendimas, kuriuo joms leidžiama taikyti visą *acquis*, siena.
- (6) remiamoji valstybė narė – remiamoji valstybė narė, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1351 2 straipsnio 19 punkte;
 - (7) prisidedančioji valstybė narė – prisidedančioji valstybė narė, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1351 2 straipsnio 20 punkte;
 - (8) finansiniai įnašai – finansiniai įnašai pagal Reglamento (ES) 2024/1351 56 straipsnio 2 dalies b punktą.

3 straipsnis

Sąjungos paramos Šengeno erdvei, Europos integruotam sienų valdymui prie išorės sienų ir bendrai vizų politikai tikslai

1. Siekiant užtikrinti tvirtą ir veiksmingą Europos integruotą sienų valdymą prie išorės sienų, gerai veikiančią Šengeno erdvę ir veiksmingą vizų politiką, Sąjungos parama prisidedama siekiant kiekvieno iš šių tikslų:
 - a) remti veiksmingą Šengeno sistemos įgyvendinimą, taikymą ir plėtojimą ir stiprinti Šengeno erdvės be vidaus sienų valdymą, vientisumą ir saugumą;
 - b) remti veiksmingą Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų vykdomą Europos integruotą sienų valdymą prie išorės sienų, už kurį bendrai atsako Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir už sienų valdymą atsakingos nacionalinės institucijos, be kita ko, pasitelkiant novatoriškus metodus ir naujas technologijas, siekiant palengvinti teisėtą sienos kirtimą, užkirsti kelią neteisėtai imigracijai, tarpvalstybiniam nusikalstamumui ir naudojimuisi neteisėta migracija kaip įrankiais bei ginklais ir juos nustatyti, taip prisidedant prie veiksmingo grąžinimo;
 - c) remti bendrą vizų politiką siekiant užtikrinti suderintą požiūrį į vizų išdavimą laiku ir palengvinti teisėtą keliavimą, kartu užkertant kelią migracijos ir saugumo rizikai ir prisidedant prie Šengeno erdvės saugumo ir gero veikimo.

Sąjungos parama įgyvendinama visapusiškai laikantis Reglamente (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, nustatytų tikslų.

2. Sąjungos parama įgyvendinama laikantis atitinkamo Sąjungos *acquis* ir Sąjungos ir valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų, kylančių iš tarptautinių dokumentų, kurių šalys jos yra.
3. Valstybės narės užtikrina, kad į jų nacionalinės ir regioninės partnerystės planų prioritetus būtų įtraukti veiksmai, kuriais siekiama kiekvieno Sąjungos paramos pagal šį reglamentą tikslo, ir kad išteklių paskirstymas tikslams būtų proporcingas nustatytiems iššūkiams ir poreikiams.

Finansavimas

1. 3 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimo 2028–2034 m. orientacinis finansinis paketas yra 15 396 750 000 EUR einamosiomis kainomis. Jis turi būti įgyvendinamas laikantis nacionalinės ir regioninės partnerystės planams skirtų horizontaliųjų taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kad nustatytų sumą kiekvienai valstybei narei taikydama paskirstymo metodiką, nustatytą Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, I priedo B skirsnyje.
3. Be to, šio reglamento 3 straipsnyje nustatytiems tikslams skirti biudžeto asignavimai, įgyvendinami naudojant ES priemonę pagal Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, IV antraštinę dalį, nustatomi pagal SESV 314 straipsnyje numatytą metinę biudžeto procedūrą.
4. Su šio reglamento 3 straipsnyje nustatytais tikslais susijusių priemonių atveju, kai Komisija padaro išvadą, kad tos priemonės atitinka šiame reglamente ir Reglamente (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, nustatytus reikalavimus, ir kai Komisija pasiūlo Tarybos įgyvendinimo sprendimą, kuriuo Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 23 straipsnyje nustatyta tvarka patvirtinamas atitinkamos valstybės narės nacionalinės ir regioninės partnerystės planas, ji pateikia pasiūlymą dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo dėl tų priemonių patvirtinimo.
5. Komisijai teikiant pasiūlymą dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo dėl su šio reglamento 3 straipsnyje nustatytais tikslais susijusių priemonių, tame pasiūlyme nustatomi Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 23 straipsnio 4 dalyje nurodyti elementai, atsižvelgiant į 3 straipsnyje nustatytus tikslus.
6. Taryba paprastai priima 4 dalyje nurodytą įgyvendinimo sprendimą kartu su įgyvendinimo sprendimais, nurodytais Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 23 straipsnio 1 dalyje [*Komisijos pasiūlymas ir Tarybos įgyvendinimo sprendimas*], per keturias savaites nuo Komisijos pasiūlymo priėmimo.
7. Iš dalies keičiant planus taikomas Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 24 straipsnis su sąlyga, kad Komisijos pasiūlymas ir Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriais patvirtinami 23

straipsnio 4 dalyje išvardytų elementų pakeitimai, apima tik šio reglamento 3 straipsnyje nurodytus tikslus.

5 straipsnis

Šengeno asocijuotosios šalys

Laikantis šalių, dalyvaujančių įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, atitinkamų asociacijos susitarimų susijusių nuostatų, sudaromi susitarimai, kuriais nustatomi jų dalyvavimo teikiant Sąjungos paramą pobūdis ir būdai. Kuo greičiau po to, kai atitinkama šalis praneša apie savo sprendimą vadovaujantis atitinkamu asociacijos susitarimu priimti Sąjungos paramos turinį ir jį įgyvendinti savo vidaus teisės sistemoje, Komisija pateikia Tarybai rekomendaciją pradėti derybas pagal SESV 218 straipsnio 3 dalį dėl tų susitarimų. Gavusi rekomendaciją, Taryba nedelsdama priima sprendimą, ar suteikti įgaliojimus pradėti tas derybas. Tų šalių finansiniais įnašais papildomi iš 4 straipsnyje nurodyto finansinio paketo skiriami bendri ištekliai.

6 straipsnis

Parama specialiai tranzito programai

1. Iki 450 000 000 EUR suma skiriama Lietuvos nacionalinės ir regioninės partnerystės planui pagal Reglamentą (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, siekiant remti prarastas pajamas iš trumpalaikių vizų tvarkymo ir papildomas išlaidas, susijusias su supaprastinto tranzito dokumento (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento (STGD) sistemos įgyvendinimu pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 693/2003 ir Reglamentą (EB) Nr. 694/2003 su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/2667.
2. Taikant 1 dalį, Sąjungos parama prarastoms pajamoms grindžiama STD ir STGD išdavimo duomenimis. Paramos viršutinė riba yra 100 000 000 EUR.
3. Taikant 1 dalį, Sąjungos parama padengia papildomas numatomas išlaidas, tiesiogiai atsirandančias dėl konkrečių specialios tranzito programos veikimo įgyvendinimo reikalavimų, o ne patiriamas dėl vizų išdavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 810/2009 ⁽²⁶⁾.

Didžiausias Sąjungos biudžeto įnašas sudaro 100 proc. visų numatomų išlaidų. Šios paramos viršutinė riba yra 350 000 000 EUR.

Papildomos numatomos išlaidos visų pirma yra:

- (a) investicijos į infrastruktūrą, transporto priemones, IRT sistemas ir įrangą, reikalingas specialiai tranzito programai veikti;
- (b) specialią tranzito programą įgyvendinančio personalo mokymo išlaidos;
- (c) papildomos veiklos išlaidos, įskaitant personalo išlaidas, susijusias su specialios tranzito programos įgyvendinimu.

²⁶ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas), (OL L 243, 2009 9 15, p. 1–58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

4. Komisija ir Lietuva peržiūri šio straipsnio taikymą, jei kyla nenumatytų aplinkybių, darančių poveikį specialios tranzito programos egzistavimui arba veikimui.
5. 2 ir 3 dalyse nurodytos sumos skiriamos Lietuvos nacionalinės ir regioninės partnerystės planui. Tos sumos nenaudojamos kitoms plano priemonėms, išskyrus tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis, kurias Komisija patvirtino iš dalies pakeisdama tą planą pagal Reglamento (ES) [...], nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 24 straipsnį.

Lietuvai pateikus pagrįstą prašymą, 3 dalyje nurodyta suma gali būti peržiūrėta ir prireikus patikslinta prieš priimant paskutinę darbo programą pagal Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 31 straipsnį. Visos papildomos sumos bus skiriamos Lietuvos nacionalinės ir regioninės partnerystės planui pagal Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, 31 straipsnio 7 dalį.

7 straipsnis

Ištekliai Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) veiklos išlaidoms padengti

1. Kiekviena valstybė narė sukuria veiksmingą ir patikimą sistemą, kuria užtikrinama, kad tos valstybės narės pagal Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 2 ir 3 dalis patirtos veiklos išlaidos būtų tinkamai nustatytos ir užregistruotos. Ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d., o pirmą kartą – ne vėliau kaip 2029 m. sausio 31 d., valstybės narės praneša Komisijai apie visas praėjusiais metais patirtas veiklos išlaidas.
2. Remdamasi valstybių narių pagal 1 dalį pateikta informacija, Komisija nustato iš ETIAS mokesčių gautų pajamų sumą, kuri pagal Reglamento (ES) 2018/1240 86 straipsnio antrą sakinį turi būti paskirta valstybių narių patirtoms veiklos išlaidoms padengti. Komisija kiekvienai valstybei narei suteikia atitinkamą šios sumos dalį.
3. Jei visų veiklos išlaidų, apie kurias valstybės narės pranešė pagal 1 dalį, suma viršija turimas ETIAS pajamas arba jei išlaidų, patirtų siekiant pritaikyti ir automatizuoti patikrinimus kertant sieną siekiant įgyvendinti ETIAS, suma viršija Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 3 dalyje nustatytas ribas, Komisija apskaičiuoja proporcingą šių sumų sumažinimą.
4. Jei visų veiklos išlaidų suma konkrečiais metais viršija turimas ETIAS pajamas, Komisija vėliau valstybėms narėms suteikia sumą, atitinkančią proporcingai sumažintą jų bendrų veiklos išlaidų, gautų iš ETIAS mokesčių, sumą.

8 straipsnis

Finansiniai įnašai į metinį solidarumo rezervą

Komisija apskaičiuoja ir kiekvienai remiamajai valstybei narei pateikia atitinkamą finansinių įnašų, kuriuos prisidedančiosios valstybės narės pagal Reglamento (ES) 2024/1351 64

straipsnio 1 dalį pervedė Reglamento (ES) 2024/1351 56 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytiems veiksams įgyvendinti, dalį.

9 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Šis reglamentas neturi poveikio pagal Reglamentą (ES) 2021/1148 pradėtų veiksmų tęsimui ar keitimui, ir tas reglamentas toliau taikomas tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.

10 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja [dvidešimtą] dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas 2028–2034 m. nuo Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, taikymo dienos.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkė